

LUẬN A TỶ ĐẠT MA THỨC THÂN TỨC
QUYỂN 16

Uẩn Thứ 6: THÀNH TỰU, Phần 4

Có mười hai tâm:

- Thuộc cõi Dục có:

Tâm thiện

Tâm bất thiện.

Tâm hữu phú vô ký.

Tâm vô phú vô ký.

- Thuộc cõi Sắc có:

Tâm thiện

Tâm hữu phú vô ký.

Tâm vô phú vô ký.

- Thuộc cõi Vô sắc có:

Tâm thiện

Tâm hữu phú vô ký.

Tâm vô phú vô ký.

Tâm học.

Tâm vô học.

Nếu tâm thiện thuộc cõi Dục, xả bất thành tựu được thành tựu, thì tâm bất thiện cũng như vậy chăng? Nếu tâm bất thiện, xả bất thành tựu được thành tựu, thì tâm thiện thuộc cõi Dục cũng như vậy chăng?

Nếu tâm thiện thuộc cõi Dục, xả bất thành tựu được thành tựu, cho đến tâm vô học cũng như vậy chăng?

Nếu tâm vô học, xả bất thành tựu được thành tựu, thì tâm thiện thuộc cõi Dục cũng như vậy chăng? Cho đến tâm học xả bất thành tựu được thành tựu, thì tâm vô học cũng như vậy chăng?

Nếu tâm vô học, xả bất thành tựu được thành tựu, thì tâm học cũng như vậy chăng?

Hỏi: Nếu tâm thiện thuộc cõi Dục, xả bất thành tựu được thành

tự, thì tâm bất thiện cũng vậy chăng?

Đáp: Hoặc tâm thiện thuộc cõi Dục, xả bất thành tựu được thành tựu,, chứ không phải tâm bất thiện. Nói rộng ra có bốn trường hợp:

1. Tâm thiện thuộc cõi Dục, xả bất thành tựu được thành tựu,, chứ không phải tâm bất thiện, là khi căn thiện nối tiếp.

2. Tâm bất thiện, xả bất thành tựu được thành tựu, chứ không phải tâm thiện thuộc cõi Dục, là đã lìa tham cõi Dục. Từ lúc lìa tham Dục thì lui sụt trở lại.

3. Tâm thiện thuộc cõi Dục, xả bất thành tựu được thành tựu, cũng là tâm bất thiện, nghĩa là lúc mất ở cõi Sắc và Vô sắc, lúc sinh ở cõi Dục.

4. Không phải tâm thiện thuộc cõi Dục, xả bất thành tựu được thành tựu, cũng không phải là tâm bất thiện, là trừ những hình thức như tên đã nói.

Hỏi: Nếu tâm thiện thuộc cõi Dục, xả bất thành tựu được thành tựu, thì tâm hữu phú vô ký thuộc cõi Dục cũng như vậy chăng?

Đáp: Hoặc tâm thiện thuộc cõi Dục, xả bất thành tựu được thành tựu, chứ không phải tâm hữu phú vô ký thuộc cõi Dục. Nói rộng ra có bốn trường hợp:

1. Tâm thiện cõi Dục, xả bất thành tựu được thành tựu, chứ không phải tâm hữu phú vô ký thuộc cõi Dục, là khi căn thiện còn tiếp nối.

2. Tâm hữu phú vô ký thuộc cõi Dục, xả bất thành tựu được thành tựu, không phải tâm thiện thuộc cõi Dục, là dị sinh đã lìa tham cõi Dục. Từ lúc lìa tham Dục thì lui sụt trở lại.

3. Tâm thiện thuộc cõi Dục, xả bất thành tựu được thành tựu, cũng là tâm hữu phú vô ký thuộc cõi Dục, là lúc mất ở cõi Sắc và Vô sắc, sinh ở cõi Dục.

4. Không phải tâm thiện thuộc cõi Dục, xả bất thành tựu được thành tựu, cũng không phải tâm hữu phú vô ký thuộc cõi Dục, là trừ những hình thức như trên đã nói.

Hỏi: Nếu tâm thiện thuộc cõi Dục, xả bất thành tựu được thành tựu, thì tâm vô phú vô ký thuộc cõi Dục cũng như vậy chăng?

Đáp: Hoặc tâm thiện thuộc cõi Dục, xả bất thành tựu được thành tựu, chứ không phải tâm vô phú vô ký thuộc cõi Dục. Nói rộng ra có bốn trường hợp:

1. Tâm thiện thuộc cõi Dục, xả bất thành tựu được thành tựu, chứ không phải tâm vô phú vô ký thuộc cõi Dục, là lúc căn thiện còn nối tiếp và lúc mất ở cõi Sắc, sinh ở cõi Dục.

2. Tâm vô phú vô ký thuộc cõi Dục, xả bất thành tựu được thành tựu, chứ không phải tâm thiện thuộc cõi Dục, là lúc mất ở cõi Vô sắc sinh vào cõi Sắc.

3. Tâm thiện thuộc cõi Dục, xả bất thành tựu được thành tựu, cũng là tâm vô phú vô ký thuộc cõi Dục, là lúc mất ở cõi Vô sắc, sinh vào cõi Dục.

4. Không phải tâm thiện thuộc cõi Dục, xả bất thành tựu được thành tựu, cũng không phải tâm vô phú vô ký thuộc cõi Dục, là trừ những hình thức như trên đã nói.

Hỏi: Nếu tâm thiện thuộc cõi Dục, xả bất thành tựu được thành tựu, thì chắc chắn không phải là tâm thiện thuộc cõi Sắc. Nếu tâm thiện thuộc cõi Sắc, xả bất thành tựu được thành tựu, thì chắc chắn không phải là tâm thiện thuộc cõi Dục. Nếu tâm thiện thuộc cõi Dục, xả bất thành tựu được thành tựu, thì tâm hữu phú vô ký thuộc cõi Sắc cũng như vậy chăng?

Đáp: Hoặc tâm thiện thuộc cõi Dục, xả bất thành tựu được thành tựu, chứ không phải tâm hữu phú vô ký thuộc cõi Sắc. Nói rộng ra có bốn trường hợp:

1. Tâm thiện thuộc cõi Dục, xả bất thành tựu được thành tựu, chứ không phải tâm hữu phú vô ký thuộc cõi Sắc, là khi căn thiện còn nối tiếp và lúc mất ở cõi Sắc, sinh vào cõi Dục.

2. Tâm hữu phú vô ký thuộc cõi Sắc, xả bất thành tựu được thành tựu, chứ không phải tâm thiện thuộc cõi Dục, là đã lia tham cõi Sắc. Từ lúc lia tham cõi Sắc thì lui sụt trở lại và lúc mất ở cõi Vô sắc, sinh vào cõi Sắc.

3. Tâm thiện thuộc cõi Dục, xả bất thành tựu được thành tựu, cũng là tâm hữu phú vô ký thuộc cõi Sắc, là lúc mất ở cõi Vô sắc, sinh vào cõi Dục.

4. Không phải tâm thiện thuộc cõi Dục, xả bất thành tựu được thành tựu, cũng không phải tâm hữu phú vô ký thuộc cõi Sắc, là trừ những hình thức như tên đã nói.

Nếu tâm thiện thuộc cõi Dục, xả bất thành tựu được thành tựu, thì chắc chắn không phải là tâm vô phú vô ký thuộc cõi Sắc.

Nếu tâm vô phú vô ký thuộc cõi Sắc, xả bất thành tựu được thành tựu, thì chắc chắn không phải là tâm thiện thuộc cõi Dục. Từ đây trở về sau đều không có.

Nếu tâm bất thiện, xả bất thành tựu được thành tựu, thì tâm hữu phú vô ký thuộc cõi Dục cũng như vậy chăng?

Nếu tâm hữu phú vô ký thuộc cõi Dục, xả bất thành tựu được thành tựu, thì tâm bất thiện chắc chắn như vậy.

Hoặc tâm bất thiện, xả bất thành tựu được thành tựu,, chứ không phải tâm hữu phú vô ký thuộc cõi Dục, nghĩa là Thánh giả đã lìa tham cõi Dục. Từ lúc lìa tham Dục thì lui sụt trở lại.

Hỏi: Nếu tâm bất thiện, xả bất thành tựu được thành tựu, thì tâm vô phú vô ký thuộc cõi Dục cũng như vậy chăng?

Đáp: Hoặc tâm bất thiện, xả bất thành tựu được thành tựu, chứ không phải tâm vô phú vô ký thuộc cõi Dục. Nói rộng ra có bốn trường hợp:

1. Tâm bất thiện xả bất thành tựu được thành tựu,, chứ không phải tâm vô phú vô ký thuộc cõi Dục, là đã lìa tham cõi Dục. Từ lúc lìa tham Dục thì lui sụt trở lại, và lúc mất ở cõi Sắc, sinh ở cõi Dục.

2. Tâm vô phú vô ký thuộc cõi Dục, xả bất thành tựu được thành tựu, không phải tâm bất thiện, là lúc mất ở cõi Vô sắc, sinh ở cõi Sắc.

3. Tâm bất thiện, xả bất thành tựu được thành tựu, cũng là tâm vô phú vô ký thuộc cõi Dục, là lúc mất ở cõi Vô sắc, sinh ở cõi Dục.

4. Không phải tâm bất thiện, xả bất thành tựu được thành tựu, cũng không phải tâm vô phú vô ký thuộc cõi Dục, là trừ những hình thức như trên đã nói.

Nếu tâm bất thiện, xả bất thành tựu được thành tựu, thì chắc chắn không phải tâm thiện thuộc cõi Sắc.

Nếu tâm thiện thuộc cõi Sắc, xả bất thành tựu được thành tựu, thì chắc chắn không phải tâm bất thiện.

Hỏi: Nếu tâm bất thiện, xả bất thành tựu được thành tựu, thì tâm hữu phú vô ký thuộc cõi Sắc, cũng như vậy chăng?

Đáp: Hoặc tâm bất thiện, xả bất thành tựu được thành tựu, thì không phải tâm hữu phú vô ký thuộc cõi Sắc. Nói rộng bốn trường hợp:

1. Tâm bất thiện xả bất thành tựu được thành tựu,, chứ không phải tâm hữu phú vô ký thuộc cõi Sắc, là đã lìa tham cõi Dục, chưa lìa tham cõi Sắc. Từ lúc lìa tham dục, thì lui sụt trở lại, và lúc mất ở cõi Sắc, sinh ở cõi Dục.

2. Tâm hữu phú vô ký thuộc cõi Sắc, xả bất thành tựu được thành tựu, chứ không phải tâm bất thiện, là đã lìa tham cõi Sắc, dấy lên trói buộc ở cõi Sắc, lúc lui sụt trở lại, và lúc mất ở cõi Vô sắc, sinh ở cõi Sắc.

3. Tâm bất thiện, xả bất thành tựu được thành tựu, cũng là tâm hữu

phú vô ký thuộc cõi Sắc, là đã lìa tham cõi Sắc, dấy lên trói buộc ở cõi Dục, thì lui sụt trở lại, và lúc chết ở cõi Vô sắc, sinh ở cõi Dục.

4. Không phải tâm bất thiện, xả bất thành tựu được thành tựu, cũng không phải tâm hữu phú vô ký thuộc cõi Sắc, là trừ những hình thức như đã nói.

Hỏi: Nếu tâm bất thiện, xả bất thành tựu được thành tựu, thì chắc chắn không phải tâm vô phú vô ký thuộc cõi Sắc, và tâm thiện thuộc cõi Vô sắc. Nếu tâm vô phú vô ký thuộc cõi Sắc, và tâm thiện thuộc cõi Vô sắc, xả bất thành tựu được thành tựu, thì chắc chắn không phải là tâm bất thiện. Nếu tâm bất thiện, xả bất thành tựu được thành tựu, thì tâm hữu phú vô ký thuộc cõi Vô sắc cũng như vậy chăng?

Đáp: Hoặc tâm bất thiện, xả bất thành tựu được thành tựu, chứ không phải tâm hữu phú vô ký thuộc cõi Vô sắc. Nói rộng ra có bốn trường hợp:

1. Tâm bất thiện xả bất thành tựu được thành tựu, chứ không phải tâm hữu phú vô ký thuộc cõi Vô sắc, là dị sinh hữu học đã lìa tham cõi Dục. Từ lúc lìa tham cõi Dục, thì lui sụt trở lại và lúc mất ở cõi Sắc cõi Vô sắc, sinh vào cõi Dục.

2. Tâm hữu phú vô ký thuộc cõi Vô sắc xả bất thành tựu được thành tựu, không phải tâm bất thiện, là A-la-hán dấy lên trói buộc vào cõi Sắc và vô sắc thì lui sụt trở lại.

3. Tâm bất thiện, xả bất thành tựu được thành tựu, cũng là tâm hữu phú vô ký thuộc cõi Vô sắc, là lúc A-la-hán dấy lên trói buộc vào cõi Dục, thì lui sụt trở lại.

4. Không phải tâm bất thiện, xả bất thành tựu được thành tựu, cũng không phải tâm hữu phú vô ký thuộc cõi Vô sắc, là trừ những hình thức đã nói như trên.

Hỏi: Nếu tâm bất thiện, xả bất thành tựu được thành tựu, thì chắc chắn không phải tâm vô phú vô ký và tâm vô học thuộc cõi Vô sắc. Nếu tâm vô phú vô ký và tâm vô học thuộc cõi Vô sắc, xả bất thành tựu được thành tựu, thì chắc chắn không phải là tâm bất thiện. Nếu tâm bất thiện, xả bất thành tựu được thành tựu, thì tâm học cũng như vậy chăng?

Đáp: Hoặc tâm bất thiện, xả bất thành tựu được thành tựu, chứ không phải tâm học. Nói rộng có bốn trường hợp:

1. Tâm bất thiện xả bất thành tựu được thành tựu, chứ không phải tâm học, là hàng dị sinh hữu học đã lìa tham cõi Dục. Từ lúc lìa tham dục thì lui sụt trở lại, và lúc mất ở cõi Sắc-cõi Vô sắc, sinh ở cõi Dục.

2. Tâm học xả bất thành tựu được thành tựu, chứ không phải tâm

bất thiện, là A-la-hán dấy lên trời buộc vào cõi Vô sắc, thì lui sụt trở lại, và lúc tu gia hạnh, tiến vào kiến đạo.

3. Tâm bất thiện, xả bất thành tựu được thành tựu, cũng là tâm học, là A-la-hán dấy lên trời buộc vào cõi Dục, thì lui sụt trở lại.

4. Không phải tâm bất thiện, xả bất thành tựu được thành tựu, cũng không phải tâm học, là trừ những hình thức đã nói như trên.

Hỏi: Nếu tâm hữu phú vô ký thuộc cõi Dục, xả bất thành tựu được thành tựu, thì tâm vô phú vô ký thuộc cõi Dục cũng như vậy chăng?

Đáp: Hoặc tâm hữu phú vô ký thuộc cõi Dục, xả bất thành tựu được thành tựu, chứ không phải tâm vô phú vô ký thuộc cõi Dục. Nói rộng có bốn trường hợp:

1. Tâm hữu phú vô ký thuộc cõi Dục, xả bất thành tựu được thành tựu, chứ không phải là tâm vô phú vô ký thuộc cõi Dục, là dị sinh đã lìa tham cõi Dục. Từ lúc lìa tham dục, thì lui sụt trở lại, và lúc mất ở cõi Sắc sinh ở cõi Dục.

2. Tâm vô phú vô ký thuộc cõi Dục, xả bất thành tựu được thành tựu, chứ không phải tâm hữu phú vô ký thuộc cõi Dục, là lúc mất ở cõi Vô sắc, sinh ở cõi Sắc.

3. Tâm hữu phú vô ký thuộc cõi Dục, xả bất thành tựu được thành tựu, cũng là tâm vô phú vô ký thuộc cõi Dục, là lúc mất ở cõi Vô sắc, sinh ở cõi Dục.

4. Không phải tâm hữu phú vô ký thuộc cõi Dục, xả bất thành tựu được thành tựu, cũng không phải tâm vô phú vô ký thuộc cõi Dục là trừ những hình thức đã nói như trên.

Nếu tâm hữu phú vô ký thuộc cõi Dục, xả bất thành tựu được thành tựu, thì chắc chắn không phải là tâm thiện thuộc cõi Sắc. Nếu tâm thiện thuộc cõi Sắc, xả bất thành tựu được thành tựu, thì chắc chắn không phải là tâm hữu phú vô ký thuộc cõi Dục.

Hỏi: Nếu tâm hữu phú vô ký thuộc cõi Dục, xả bất thành tựu được thành tựu, thì tâm hữu phú vô ký thuộc cõi Sắc cũng như vậy chăng?

Đáp: Hoặc tâm hữu phú vô ký thuộc cõi Dục, xả bất thành tựu được thành tựu, chứ không phải tâm hữu phú vô ký thuộc cõi Sắc. Nói rộng có bốn trường hợp:

1. Tâm hữu phú vô ký thuộc cõi Dục, xả bất thành tựu được thành tựu, chứ không phải tâm hữu phú vô ký thuộc cõi Sắc, là dị sinh đã lìa tham cõi Dục, chưa lìa tham cõi Sắc. Từ lúc lìa tham dục, thì lui sụt trở lại, và lúc mất ở cõi Sắc, sinh ở cõi Dục.

2. Tâm hữu phú vô ký thuộc cõi Sắc, xả bất thành tựu được thành

tự, chứ không phải tâm hữu phú vô ký thuộc cõi Dục, là lúc đã lia tham cõi Sắc, dấy lên trói buộc vào cõi Sắc, thì lui sụt trở lại và lúc mất ở cõi Vô sắc, sinh ở cõi Sắc.

3. Tâm hữu phú vô ký thuộc cõi Dục, xả bất thành tựu được thành tựu, cũng là tâm hữu phú vô ký thuộc cõi Sắc, là lúc dị sinh đã lia tham cõi Dục, dấy lên trói buộc vào cõi Dục, thì lui sụt trở lại, và lúc mất ở cõi Vô sắc sinh ở cõi Dục.

4. Không phải tâm hữu phú vô ký thuộc cõi Dục, xả bất thành tựu được thành tựu, cũng không phải là tâm hữu phú vô ký thuộc cõi Sắc, là trừ những hình thức đã nói như trên.

Hỏi: Nếu tâm hữu phú vô ký thuộc cõi Dục, xả bất thành tựu được thành tựu, thì chắc chắn không phải là tâm vô phú vô ký thuộc cõi Sắc. Nếu tâm vô phú vô ký thuộc cõi Sắc, xả bất thành tựu được thành tựu, thì chắc chắn không phải là tâm hữu phú vô ký thuộc cõi Dục. Từ đây trở về sau đều không có.

Nếu tâm vô phú vô ký thuộc cõi Dục, xả bất thành tựu được thành tựu, thì tâm thiện thuộc cõi Sắc cũng như vậy chăng?

Đáp: Hoặc tâm vô phú vô ký thuộc cõi Dục, xả bất thành tựu được thành tựu, chứ không phải tâm thiện thuộc cõi Sắc. Nói rộng có bốn trường hợp:

1. Tâm vô phú vô ký thuộc cõi Dục, xả bất thành tựu được thành tựu, chứ không phải tâm thiện thuộc cõi Sắc, là lúc mất ở cõi Vô sắc, sinh ở cõi Dục.

2. Tâm thiện thuộc cõi Sắc, xả bất thành tựu được thành tựu, chứ không phải tâm vô phú vô ký thuộc cõi Dục, là lúc tu gia hạnh, tâm thiện cõi Sắc mới hiện ra rõ ràng.

3. Tâm vô phú vô ký thuộc cõi Dục, xả bất thành tựu được thành tựu, cũng là tâm thiện thuộc cõi Dục, là lúc mất ở cõi Vô sắc, sinh ở cõi Sắc.

4. Không phải tâm vô phú vô ký thuộc cõi Dục, xả bất thành tựu được thành tựu, cũng không phải tâm thiện thuộc cõi Sắc, là trừ những hình thức đã nói như trên.

Nếu tâm vô phú vô ký thuộc cõi Dục, xả bất thành tựu được thành tựu, thì tâm hữu phú vô ký thuộc cõi Sắc cũng như vậy. Hoặc tâm hữu phú vô ký thuộc cõi Sắc, xả bất thành tựu được thành tựu, chứ không phải tâm vô phú vô ký thuộc cõi Dục, nghĩa là đã lia tham cõi Sắc. Từ lúc lia tham cõi Sắc, thì lui sụt trở lại. Nếu tâm vô phú vô ký thuộc cõi Dục, xả bất thành tựu được thành tựu, thì tâm vô phú vô ký thuộc cõi

Sắc cũng như vậy chăng? Hoặc tâm vô phú vô ký thuộc cõi Dục, xả bất thành tựu được thành tựu,, chứ không phải tâm vô phú vô ký thuộc cõi Sắc. Nói rộng có bốn trường hợp:

1. Tâm vô phú vô ký thuộc cõi Dục, xả bất thành tựu được thành tựu,, chứ không phải tâm vô phú vô ký thuộc cõi Sắc, là lúc mất ở cõi Vô sắc sinh ở cõi Dục.

2. Tâm vô phú vô ký thuộc cõi Sắc, xả bất thành tựu được thành tựu, chứ không phải tâm vô phú vô ký thuộc cõi Dục, là lúc ở cõi Dục, được xa lìa dục.

3. Tâm vô phú vô ký thuộc cõi Dục, xả bất thành tựu được thành tựu, cũng là tâm vô phú vô ký thuộc cõi Sắc, là lúc mất ở cõi Vô sắc, sinh ở cõi Sắc.

4. Không phải tâm vô phú vô ký thuộc cõi Dục, xả bất thành tựu được thành tựu, cũng không phải là tâm vô phú vô ký thuộc cõi Sắc, là trừ những hình thức đã nói như trên.

Nếu tâm vô phú vô ký thuộc cõi Dục, xả bất thành tựu được thành tựu, thì chắc chắn không phải là tâm thiện thuộc cõi Vô sắc. Nếu tâm thiện thuộc cõi Vô sắc, xả bất thành tựu được thành tựu, thì chắc chắn không phải tâm vô phú vô ký thuộc cõi Dục. Từ đây trở về sau đều không có.

Nếu tâm thiện thuộc cõi Sắc, xả bất thành tựu được thành tựu, thì tâm hữu phú vô ký thuộc cõi Sắc cũng như vậy chăng? Hoặc tâm thiện thuộc cõi Sắc, xả bất thành tựu được thành tựu, chứ không phải tâm hữu phú vô ký thuộc cõi Sắc. Nói rộng có bốn trường hợp:

1. Tâm thiện thuộc cõi Sắc, xả bất thành tựu được thành tựu, chứ không phải tâm hữu phú vô ký thuộc cõi Sắc, là lúc tu gia hạnh thì tâm thiện cõi Sắc, mới hiện ra rõ ràng.

2. Tâm hữu phú vô ký thuộc cõi Sắc, xả bất thành tựu được thành tựu, chứ không phải tâm thiện thuộc cõi Sắc, nghĩa là đã lìa tham cõi Sắc. Từ lúc lìa tham cõi Sắc, thì lui sụt trở lại, và lúc mất ở cõi Vô sắc, sinh cõi Dục.

3. Tâm thiện thuộc cõi Sắc, xả bất thành tựu được thành tựu, cũng là tâm hữu phú vô ký thuộc cõi Sắc, là lúc mất ở cõi Vô sắc, sinh ở cõi Sắc.

4. Không phải tâm thiện thuộc cõi Sắc, xả bất thành tựu được thành tựu, cũng không phải là tâm hữu phú vô ký thuộc cõi Sắc, là trừ những hình thức đã nói như trên.

Hỏi: Nếu tâm thiện thuộc cõi Sắc, xả bất thành tựu được thành

tự, thì tâm vô phú vô ký thuộc cõi Sắc cũng như vậy chăng?

Đáp: Hoặc tâm thiện thuộc cõi Sắc, xả bất thành tự được thành tự,, chứ không phải tâm vô phú vô ký thuộc cõi Sắc. Nói rộng có bốn trường hợp:

1. Tâm thiện thuộc cõi Sắc, xả bất thành tự được thành tự,, chứ không phải tâm vô phú vô ký thuộc cõi Sắc, là lúc tu gia hạnh thì tâm thiện cõi Sắc, mới hiện ra rõ ràng.

2. Tâm vô phú vô ký xả bất thành tự được thành tự, chứ không phải tâm thiện thuộc cõi Sắc, là khi ở cõi Dục lia dục.

3. Tâm thiện thuộc cõi Sắc, xả bất thành tự được thành tự, cũng là tâm vô phú vô ký thuộc cõi Sắc, là lúc mất ở cõi Vô sắc, sinh ở cõi Sắc.

4. Không phải tâm thiện thuộc cõi Sắc, xả bất thành tự được thành tự, cũng không phải là tâm vô phú vô ký thuộc cõi Sắc, là trừ những hình thức đã nói như trên.

Hỏi: Nếu tâm thiện thuộc cõi Sắc, xả bất thành tự được thành tự, thì chắc chắn không phải là tâm thiện thuộc cõi Vô sắc. Nếu tâm thiện thuộc cõi Vô sắc, xả bất thành tự được thành tự, thì chắc chắn không phải là tâm thiện thuộc cõi Sắc. Từ đây trở về sau đều không có.

Nếu tâm hữu phú vô ký thuộc cõi Sắc, xả bất thành tự được thành tự, thì tâm vô phú vô ký thuộc cõi Sắc cũng như vậy chăng?

Đáp: Hoặc tâm hữu phú vô ký thuộc cõi Sắc, xả bất thành tự được thành tự,, chứ không phải tâm vô phú vô ký thuộc cõi Sắc. Nói rộng có bốn trường hợp:

1. Tâm hữu phú vô ký thuộc cõi Sắc, xả bất thành tự được thành tự, chứ không phải tâm vô phú vô ký thuộc cõi Sắc, là đã lia tham cõi Sắc. Từ lúc lia tham cõi Sắc, thì lui sụt trở lại, và lúc mất ở cõi Vô sắc, sinh ở cõi Dục.

2. Tâm vô phú vô ký thuộc cõi Sắc, xả bất thành tự được thành tự, chứ không phải tâm hữu phú vô ký thuộc cõi Sắc, là lúc ở cõi Dục được lia dục.

3. Tâm hữu phú vô ký thuộc cõi Sắc, xả bất thành tự được thành tự, cũng là tâm vô phú vô ký thuộc cõi Sắc là lúc mất ở cõi Vô sắc sinh ở cõi Sắc.

4. Không phải tâm hữu phú vô ký thuộc cõi Sắc, xả bất thành tự được thành tự, cũng không phải là tâm vô phú vô ký thuộc cõi Sắc là trừ những hình thức đã nói như trên.

Hỏi: Nếu tâm hữu phú vô ký thuộc cõi Sắc, xả bất thành tự được

thành tựu, thì chắc chắn không phải là tâm thiện thuộc cõi Vô sắc. Nếu tâm thiện thuộc cõi Vô sắc, xả bất thành tựu được thành tựu, thì chắc chắn không phải là tâm hữu phú vô ký thuộc cõi Sắc. Nếu tâm hữu phú vô ký thuộc cõi Sắc, xả bất thành tựu được thành tựu, thì tâm hữu phú vô ký thuộc cõi Vô sắc cũng như vậy chăng?

Đáp: Hoặc tâm hữu phú vô ký thuộc cõi Sắc, xả bất thành tựu được thành tựu,, chứ không phải tâm hữu phú vô ký thuộc cõi Vô sắc. Nói rộng có bốn trường hợp:

1. Tâm hữu phú vô ký thuộc cõi Sắc, xả bất thành tựu được thành tựu, chứ không phải tâm hữu phú vô ký thuộc cõi Vô sắc, là hữu học dị sinh đã lìa tham cõi Sắc. Từ lúc lìa tham cõi Sắc, thì lui sụt trở lại và lúc mất ở cõi Vô sắc, sinh ở cõi Dục.

2. Tâm hữu phú vô ký thuộc cõi Vô sắc xả bất thành tựu được thành tựu, chứ không phải tâm hữu phú vô ký thuộc cõi Sắc, là lúc A-la-hán khởi trói buộc vào cõi Vô sắc, thì lui sụt trở lại.

3. Tâm hữu phú vô ký thuộc cõi Sắc, xả bất thành tựu được thành tựu, cũng là tâm hữu phú vô ký thuộc cõi Vô sắc, là lúc A-la-hán dấy lên trói buộc vào cõi Dục và cõi Sắc thì lui sụt trở lại.

4. Không phải tâm hữu phú vô ký thuộc cõi Sắc, xả bất thành tựu được thành tựu, cũng không phải là tâm hữu phú vô ký thuộc cõi Vô sắc, là trừ những hình thức đã nói như trên.

Hỏi: Nếu tâm hữu phú vô ký thuộc cõi Sắc, xả bất thành tựu được thành tựu, thì chắc chắn không phải là tâm vô phú vô ký và tâm vô học thuộc cõi Vô sắc. Nếu tâm vô phú vô ký và tâm vô học thuộc cõi Vô sắc, xả bất thành tựu được thành tựu, thì chắc chắn không phải là tâm hữu phú vô ký thuộc cõi Sắc. Nếu tâm hữu phú vô ký thuộc cõi Sắc, xả bất thành tựu được thành tựu, thì tâm học cũng như vậy chăng?

Đáp: Hoặc tâm hữu phú vô ký thuộc cõi Sắc, xả bất thành tựu được thành tựu, chứ không phải tâm học. Nói rộng có bốn trường hợp:

1. Tâm hữu phú vô ký thuộc cõi Sắc xả bất thành tựu được thành tựu, chứ không phải tâm học, là dị sinh hữu học đã lìa tham cõi Sắc. Từ lúc lìa tham cõi Sắc, thì lui sụt trở lại và lúc mất ở cõi Vô sắc sinh ở cõi Sắc và cõi Dục.

2. Tâm học xả bất thành tựu được thành tựu, chứ không phải tâm hữu phú vô ký thuộc cõi Sắc, là lúc A-la-hán dấy lên trói buộc vào cõi Vô sắc, thì lui sụt trở lại và lúc tu gia hạnh đi vào kiến đạo.

3. Tâm hữu phú vô ký thuộc cõi Vô sắc xả bất thành tựu được thành tựu, cũng không phải tâm học, là lúc A-la-hán dấy lên trói buộc

vào cõi Sắc và cõi Dục thì lui sụt trở lại.

4. Không phải là tâm hữu phú vô ký thuộc cõi Sắc xả bất thành tựu được thành tựu, cũng không phải là tâm học, là trừ những hình thức đã nói như trên.

Nếu tâm vô phú vô ký thuộc cõi Sắc, xả bất thành tựu được thành tựu, thì chắc chắn không phải là tâm thiện thuộc cõi Vô sắc. Nếu tâm thiện thuộc cõi Vô sắc xả bất thành tựu được thành tựu, thì chắc chắn không phải là tâm vô phú vô ký thuộc cõi Sắc. Từ đây trở về sau đều không có.

Nếu tâm thiện thuộc cõi Vô sắc, xả bất thành tựu được thành tựu, thì chắc chắn không phải là tâm hữu phú vô ký thuộc cõi Vô sắc. Nếu tâm hữu phú vô ký thuộc cõi Vô sắc xả bất thành tựu được thành tựu, thì chắc chắn không phải là tâm thiện thuộc cõi Vô sắc. Từ đây về sau đều không có.

Nếu tâm hữu phú vô ký thuộc cõi Vô sắc, xả bất thành tựu được thành tựu, thì chắc chắn không phải là tâm vô phú vô ký và tâm vô học thuộc cõi Vô sắc. Nếu tâm vô phú vô ký và tâm vô học thuộc cõi Vô sắc, xả bất thành tựu được thành tựu, thì chắc chắn không phải là tâm hữu phú vô ký thuộc cõi Vô sắc. Nếu tâm hữu phú vô ký thuộc cõi Vô sắc, xả bất thành tựu được thành tựu, thì tâm học nhất định như vậy. Hoặc tâm học, xả bất thành tựu được thành tựu, chứ không phải tâm hữu phú vô ký thuộc cõi Vô sắc, nghĩa là lúc tu gia hạnh, nhập vào kiến đạo. Nếu tâm vô phú vô ký thuộc cõi Vô sắc, xả bất thành tựu được thành tựu, thì chắc chắn không phải là tâm học và tâm vô học. Nếu tâm học và tâm vô học, xả bất thành tựu được thành tựu, thì chắc chắn không phải là tâm vô phú vô ký thuộc cõi Vô sắc.

Nếu tâm học, xả bất thành tựu được thành tựu, thì chắc chắn không phải là tâm vô học. Nếu tâm vô học, xả bất thành tựu được thành tựu, thì chắc chắn không phải là tâm học.

Có mười loại tâm:

- Thuộc cõi Dục có:

Tâm thiện

Tâm bất thiện.

Tâm hữu phú vô ký.

Tâm vô phú vô ký.

- Thuộc cõi Sắc có:

Tâm thiện

Tâm hữu phú vô ký.

Tâm vô phú vô ký.

- Thuộc cõi Vô sắc có:

Tâm thiện

Tâm hữu phú vô ký.

Tâm vô phú vô ký.

Nếu tâm thiện thuộc cõi Dục chưa đoạn thì tâm ấy thành tựu chẳng? Nếu tâm ấy thành tựu thì tâm ấy chưa đoạn chẳng? Cho đến nếu tâm vô phú vô ký thuộc cõi Vô sắc chưa đoạn thì tâm ấy thành tựu chẳng? Nếu tâm ấy thành tựu thì tâm ấy chưa đoạn chẳng?

Nếu tâm thiện thuộc cõi Dục chưa đoạn thì tâm ấy thành tựu chẳng? Hoặc tâm thiện thuộc cõi Dục chưa đoạn, không phải tâm ấy thành tựu; hoặc tâm ấy thành tựu; không phải tâm ấy chưa đoạn; hoặc tâm ấy chưa đoạn, cũng tâm ấy thành tựu; hoặc không phải tâm ấy chưa đoạn, cũng không phải tâm ấy thành tựu.

Tâm ấy chưa đoạn, không phải tâm ấy thành tựu là đã đoạn căn thiện, tâm ấy thành tựu.

Không phải tâm ấy chưa đoạn, là sinh trưởng ở cõi Dục, đã lìa tham cõi Dục.

Tâm ấy chưa đoạn, cũng thành tựu tâm ấy, là sinh trưởng ở cõi Dục, căn thiện không đoạn, chưa lìa tham cõi Dục.

Không phải tâm ấy chưa đoạn cũng không phải tâm ấy thành tựu, là sinh trưởng ở cõi Sắc và cõi Vô sắc.

Hỏi: Nếu tâm bất thiện chưa đoạn thì tâm ấy thành tựu chẳng?

Đáp: Đúng như vậy

Hỏi: Nếu tâm ấy thành tựu, thì tâm ấy chưa đoạn chẳng?

Đáp: Đúng như vậy

Hỏi: Nếu tâm hữu phú vô ký thuộc cõi Dục chưa đoạn thì tâm ấy thành tựu chẳng?

Đáp: Đúng như vậy.

Hỏi: Nếu tâm ấy thành tựu, thì tâm ấy chưa đoạn chẳng?

Đáp: Đúng như vậy.

Nếu tâm vô phú vô ký thuộc cõi Dục chưa đoạn, thì tâm ấy thành tựu chẳng? Nếu tâm ấy chưa đoạn, thì quyết định tâm ấy thành tựu. Hoặc tâm ấy thành tựu, không phải tâm ấy chưa đoạn, nghĩa là sinh trưởng ở cõi Dục, đã lìa tham cõi Dục, và sinh trưởng ở cõi Sắc.

Nếu tâm thiện thuộc cõi Sắc chưa đoạn thì tâm ấy thành tựu chẳng?

Hoặc tâm thiện thuộc cõi Sắc chưa đoạn, không phải tâm ấy thành

tự; hoặc tâm ấy thành tự, không phải tâm ấy chưa đoạn. Hoặc tâm ấy chưa đoạn thì tâm ấy cũng thành tự.

Hoặc không phải tâm ấy chưa đoạn thì không phải tâm ấy thành tự.

Tâm thiện thuộc cõi Sắc chưa đoạn, không phải tâm ấy thành tự, là sinh trưởng ở cõi Dục, chưa được tâm thiện cõi Sắc.

Thành tự tâm ấy, không phải tâm ấy chưa đoạn là sinh trưởng ở cõi Dục và cõi Sắc, đã lia tham cõi Sắc.

Tâm ấy chưa đoạn cũng tâm ấy thành tự là sinh trưởng ở cõi Dục, đã được tâm thiện cõi Sắc, chưa lia tham cõi Sắc, và sinh trưởng ở cõi Sắc, chưa lia tham cõi đó.

Hỏi: Không phải tâm ấy chưa đoạn, cũng không phải tâm ấy thành tự là sinh trưởng ở cõi Vô sắc, nếu tâm hữu phú vô ký thuộc cõi Sắc chưa đoạn thì tâm ấy thành tự chăng?

Đáp: Đúng như vậy.

Hỏi: Nếu tâm ấy thành tự, thì tâm ấy chưa đoạn chăng?

Đáp: Đúng như vậy.

Nếu tâm vô phú vô ký thuộc cõi Sắc chưa đoạn thì tâm ấy thành tự chăng? Hoặc tâm vô phú vô ký thuộc cõi Sắc chưa đoạn thì không phải tâm ấy thành tự.

Hoặc tâm ấy thành tự, không phải tâm ấy chưa đoạn. Hoặc tâm ấy chưa đoạn thì cũng tâm ấy thành tự.

Hoặc không phải tâm ấy chưa đoạn cũng không phải tâm ấy thành tự.

Tâm vô phú vô ký thuộc cõi Sắc chưa đoạn, không phải tâm ấy thành tự, là sinh trưởng ở cõi Dục, chưa lia tham cõi Dục.

Thành tự tâm ấy, không phải tâm ấy chưa đoạn, là sinh trưởng ở cõi Dục và cõi Sắc đã lia tham cõi Sắc. Tâm ấy chưa đoạn, cũng tâm ấy thành tự, là sinh trưởng ở cõi Dục, đã lia tham cõi Dục chưa lia tham cõi Sắc và sinh trưởng ở cõi Sắc, chưa lia tham cõi đó.

Không phải tâm ấy chưa đoạn, cũng không phải tâm ấy thành tự, là sinh trưởng ở cõi Vô sắc.

Nếu tâm thiện thuộc cõi Vô sắc chưa đoạn thì tâm đó thành tự chăng?

Đáp: Hoặc tâm thiện thuộc cõi Vô sắc chưa đoạn thì tâm đó không thành tự. Hoặc tâm đó thành tự, không phải tâm đó chưa đoạn; hoặc tâm đó chưa đoạn, cũng tâm đó thành tự; hoặc không phải tâm đó chưa đoạn cũng không phải tâm đó thành tự. Tâm thiện thuộc cõi Vô sắc

chưa đoạn, không phải tâm đó thành tựu, là chưa được tâm thiện cõi Vô sắc.

Tâm đó thành tựu, không phải tâm đó chưa đoạn, là A-la-hán.

Tâm đó chưa đoạn cũng tâm đó thành tựu, là dị sinh hữu học.

Đã được tâm thiện cõi Vô sắc, không phải tâm đó chưa đoạn, cũng không phải tâm đó thành tựu, thì không có trường hợp này.

Nếu tâm hữu phú vô ký thuộc cõi Vô sắc chưa đoạn thì tâm đó thành tựu chẳng?

Đáp: Đúng như vậy.

Hỏi: Nếu tâm đó thành tựu, thì tâm đó chưa đoạn chẳng?

Đáp: Đúng như vậy.

Nếu tâm vô phú vô ký thuộc cõi Vô sắc chưa đoạn thì tâm đó thành tựu chẳng?

Hoặc tâm vô phú vô ký thuộc cõi Vô sắc chưa đoạn thì không phải tâm đó thành tựu.

Hoặc tâm đó thành tựu, không phải tâm đó chưa đoạn. Hoặc tâm đó chưa đoạn, cũng tâm đó thành tựu.

Hoặc không phải tâm đó chưa đoạn cũng không phải tâm đó thành tựu.

Tâm vô phú vô ký thuộc cõi Vô sắc chưa đoạn, không phải tâm đó thành tựu, là dị sinh hữu học thuộc cõi Vô sắc, tâm của quả dị thực không hiện rõ trước mặt.

Thành tựu tâm đó, không phải tâm đó chưa đoạn, là A-la-hán thuộc cõi Vô sắc, tâm của quả dị thực hiện ngay trước mặt.

Tâm đó chưa đoạn cũng tâm đó thành tựu, là dị sinh hữu học thuộc cõi Vô sắc, tâm của quả dị thực hiện ngay trước mặt.

Không phải tâm đó chưa đoạn, cũng không phải tâm đó thành tựu, là A-la-hán thuộc cõi Vô sắc, tâm của quả dị thực không hiện trước mặt.

Có mười loại tâm:

- Thuộc cõi Dục có:

Tâm thiện

Tâm bất thiện.

Tâm hữu phú vô ký.

Tâm vô phú vô ký.

- Thuộc cõi Sắc có:

Tâm thiện

Tâm hữu phú vô ký.

Tâm vô phú vô ký.

- Thuộc cõi Vô sắc có:

Tâm thiện

Tâm hữu phú vô ký.

Tâm vô phú vô ký.

Nếu tâm thiện thuộc cõi Dục đã đoạn, thì tâm đó không thành tựu chẳng? Nếu tâm đó không thành tựu, thì tâm đó đã đoạn chẳng? Cho đến nếu tâm vô phú vô ký thuộc cõi Vô sắc đã đoạn, tâm đó không thành tựu chẳng? Nếu tâm đó không thành tựu thì nó đã đoạn chẳng?

Nếu tâm thiện thuộc cõi Dục đã đoạn thì tâm đó không thành tựu chẳng? Hoặc tâm thiện thuộc cõi Dục đã đoạn, không phải tâm đó không thành tựu.

Hoặc tâm đó không thành tựu, không phải tâm đó đã đoạn.

Hoặc tâm đó đã đoạn, tâm đó cũng không thành tựu.

Hoặc không phải tâm đó đã đoạn, cũng phải tâm đó không thành tựu.

Tâm thiện thuộc cõi Dục đã đoạn, không phải tâm đó không thành tựu, là sinh trưởng ở cõi Dục, đã lìa tham cõi Dục.

Tâm đó không thành tựu, không phải tâm đó đã đoạn, là đã đoạn căn thiện.

Tâm đó đã đoạn, tâm đó cũng không thành tựu, là sinh trưởng ở cõi Sắc và cõi Vô sắc.

Không phải tâm đó đã đoạn cũng không phải tâm đó không thành tựu, là sinh trưởng ở cõi Dục, không đoạn căn thiện chưa lìa tham cõi Dục.

Hỏi: Nếu tâm bất thiện đã đoạn, thì tâm đó không thành tựu chẳng?

Đáp: Đúng như vậy.

Hỏi: Nếu tâm này không thành tựu, thì tâm này đã đoạn chẳng?

Đáp: Đúng như vậy.

Hỏi: Nếu tâm hữu phú vô ký thuộc cõi Dục đã đoạn thì tâm đó không thành tựu chẳng?

Đáp: Đúng như vậy.

Hỏi: Nếu tâm đó không thành tựu thì tâm đó đã đoạn rồi chẳng?

Đáp: Đúng như vậy.

Nếu tâm vô phú vô ký thuộc cõi Dục đã đoạn thì tâm đó không thành tựu chẳng?

Nếu tâm vô phú vô ký thuộc cõi Dục mà tâm đó không thành tựu

thì chắc chắn nó đã đoạn.

Hoặc tâm đó đã đoạn, không phải tâm đó không thành tựu, là sinh trưởng ở cõi Dục, đã lia tham dôi Dục và sinh trưởng ở cõi Sắc. Nếu tâm thiện ở cõi Sắc đã đoạn thì tâm đó không thành tựu chẳng? Hoặc tâm thiện thuộc cõi Sắc đã đoạn, không phải tâm đó không thành tựu; hoặc tâm đó không thành tựu, không phải tâm đó đã đoạn; hoặc tâm đó đã đoạn, cũng tâm đó không thành tựu; hoặc không phải tâm đó đã đoạn, cũng không phải tâm đó không thành tựu.

Tâm thiện thuộc cõi Sắc đã đoạn, không phải tâm đó không thành tựu, là sinh trưởng ở cõi Dục và cõi Sắc, đã lia tham cõi Sắc.

Tâm đó không thành tựu, không phải tâm đó đã đoạn, là sinh trưởng ở cõi Dục, chưa được tâm thiện cõi Sắc.

Tâm này đã đoạn cũng không thành tựu tâm này là sinh trưởng ở cõi Vô sắc.

Không phải tâm này đã đoạn, không phải cũng không thành tựu tâm này, là sinh trưởng ở cõi Dục, đã được tâm thiện cõi Sắc, chưa lia tham cõi Sắc và sinh trưởng ở cõi Sắc, chưa lia tham cõi đó.

Hỏi: Nếu tâm hữu phú vô ký thuộc cõi Sắc đã đoạn thì tâm đó không thành tựu chẳng?

Đáp: Đúng như vậy.

Hỏi: Nếu tâm đó không thành tựu thì tâm đó đã đoạn chẳng?

Đáp: Đúng như vậy.

Hỏi: Nếu tâm vô phú vô ký thuộc cõi Sắc đã đoạn thì tâm đó không thành tựu chẳng?

Đáp: Hoặc tâm vô phú vô ký thuộc cõi Sắc đã đoạn, không phải tâm đó không thành tựu.

Hoặc tâm đó không thành tựu, chứ không phải tâm đó đã đoạn.

Hoặc tâm đó đã đoạn, cũng tâm đó không thành tựu.

Hoặc không phải tâm đó đã đoạn, cũng không phải tâm đó không thành tựu.

Tâm vô phú vô ký thuộc cõi Sắc đã đoạn, chứ không phải tâm đó không thành tựu, là sinh trưởng ở cõi Dục và cõi Sắc, đã lia tham cõi Sắc.

Tâm đó không thành tựu, không phải tâm đó đã đoạn, là sinh trưởng ở cõi Dục, chưa lia tham cõi Dục.

Tâm đó đã đoạn, tâm đó cũng không thành tựu, là sinh trưởng ở cõi Vô sắc.

Không phải tâm đó đã đoạn, cũng không phải tâm đó không thành

tự, là sinh trưởng ở cõi Dục, đã lia tham cõi Dục, chưa lia tham cõi Sắc, và sinh trưởng ở cõi Sắc, chưa lia tham ở đó.

Nếu tâm thiện thuộc cõi Vô sắc đã đoạn thì tâm đó không thành tựu chẳng?

Nếu tâm thiện thuộc cõi Vô sắc đã đoạn, thì chắc chắn không phải tâm đó không thành tựu. Hoặc tâm...

Hoặc tâm đó không thành tựu chứ không phải tâm đó đã đoạn, là chưa được tâm thiện cõi Vô sắc.

Hỏi: Nếu tâm hữu phú vô ký thuộc cõi Vô sắc đã đoạn thì tâm đó không thành tựu chẳng?

Đáp: Đúng như vậy.

Hỏi: Nếu tâm đó không thành tựu thì tâm đó đã đoạn chẳng?

Đáp: Đúng như vậy.

Nếu tâm vô phú vô ký thuộc cõi Vô sắc đã đoạn thì tâm đó không thành tựu chẳng?

Hoặc tâm vô phú vô ký thuộc cõi Vô sắc đã đoạn, không phải tâm đó không thành tựu.

Hoặc tâm đó không thành tựu, không phải tâm đó đã đoạn.

Hoặc tâm đó đã đoạn, tâm đó cũng không thành tựu.

Hoặc không phải tâm đó đã đoạn cũng, không phải tâm đó không thành tựu.

Tâm vô phú vô ký thuộc cõi Vô sắc đã đoạn, không phải tâm đó không thành tựu, là A-la-hán thuộc cõi Vô sắc, tâm của quả dị thực đang hiện ra trước mặt.

Tâm đó không thành tựu, không phải tâm đó đã đoạn, là dị sinh hữu học thuộc cõi Vô sắc, tâm của quả dị thực không hiện ra trước mặt.

Tâm đó đã đoạn tâm đó cũng không thành tựu, là A-la-hán thuộc cõi Vô sắc, tâm của quả dị thực không hiện ra trước mặt.

Không phải tâm đó đã đoạn cũng không phải tâm đó không thành tựu, là dị sinh hữu học thuộc cõi Vô sắc, tâm của quả dị thực đang hiện ra trước mặt.

Có mười hai tâm:

- Thuộc cõi Dục có:

Tâm thiện

Tâm bất thiện.

Tâm hữu phú vô ký.

Tâm vô phú vô ký.

- Thuộc cõi Sắc có:

Tâm thiện

Tâm hữu phú vô ký.

Tâm vô phú vô ký.

- Thuộc cõi Vô sắc có:

Tâm thiện

Tâm hữu phú vô ký.

Tâm vô phú vô ký.

Tâm học.

Tâm vô học.

Nếu tâm thiện thuộc cõi Dục thành tựu, như vậy mười hai tâm có bao nhiêu thành tựu? Bao nhiêu không thành tựu? Cho đến nếu tâm vô học thành tựu, như vậy mười hai tâm có bao nhiêu thành tựu, bao nhiêu không thành tựu?

Nếu tâm thiện thuộc cõi Dục thành tựu thì hai tâm chắc chắn thành tựu, một tâm chắc chắn không thành tựu, còn những tâm khác thì hoặc thành tựu hoặc không thành tựu. Nếu tâm bất thiện thành tựu thì bốn tâm chắc chắn thành tựu, bốn tâm chắc chắn không thành tựu, còn những tâm khác thì hoặc thành tựu hay không thành tựu.

Nếu tâm hữu phú vô ký thuộc cõi Dục thành tựu thì năm tâm chắc chắn thành tựu, bốn tâm chắc chắn không thành tựu, còn những tâm khác hoặc thành tựu hoặc không thành tựu.

Nếu tâm vô phú vô ký thuộc cõi Dục thành tựu thì một tâm này chắc chắn thành tựu, một tâm chắc chắn không thành tựu, còn những tâm khác thì hoặc thành tựu hoặc không thành tựu.

Nếu tâm thiện thuộc cõi Sắc thành tựu thì hai tâm chắc chắn thành tựu, một tâm chắc chắn không thành tựu, còn những tâm khác thì hoặc thành tựu hay không thành tựu.

Nếu tâm hữu phú vô ký thuộc cõi Sắc thành tựu thì ba tâm chắc chắn thành tựu, hai tâm chắc chắn không thành tựu, còn những tâm khác thì hoặc thành tựu hay không thành tựu.

Nếu tâm vô phú vô ký thuộc cõi Sắc thành tựu thì ba tâm chắc chắn thành tựu, ba tâm chắc chắn không thành tựu, còn những tâm khác thì hoặc thành tựu hay không thành tựu.

Nếu tâm thiện thuộc cõi Vô sắc thành tựu thì một tâm chắc chắn thành tựu, hai tâm chắc chắn không thành tựu, còn những tâm khác thì hoặc thành tựu hay không thành tựu.

Nếu tâm hữu phú vô ký thuộc cõi Vô sắc thành tựu thì một tâm

chắc chắn thành tựu, một tâm chắc chắn không thành tựu, còn những tâm khác thì hoặc thành tựu hay không thành tựu.

Nếu tâm vô phú vô ký thuộc cõi Vô sắc thành tựu thì hai tâm chắc chắn thành tựu, bảy tâm chắc chắn không thành tựu, còn những tâm khác thì hoặc thành tựu hay không thành tựu.

Nếu tâm học thành tựu thì hai tâm chắc chắn thành tựu, một tâm chắc chắn không thành tựu, còn những tâm khác thì hoặc thành tựu hay không thành tựu.

Nếu tâm vô học thành tựu thì hai tâm chắc chắn thành tựu, năm tâm chắc chắn không thành tựu, còn những tâm khác hoặc thành tựu hay không thành tựu.

Có mười hai tâm:

- Thuộc cõi Dục có:

Tâm thiện

Tâm bất thiện.

Tâm hữu phú vô ký.

Tâm vô phú vô ký.

- Thuộc cõi Sắc có:

Tâm thiện

Tâm hữu phú vô ký.

Tâm vô phú vô ký.

- Thuộc cõi Vô sắc có:

Tâm thiện

Tâm hữu phú vô ký.

Tâm vô phú vô ký.

Tâm học.

Tâm vô học.

Nếu tâm thiện thuộc cõi Dục không thành tựu, như vậy mười hai tâm, có bao nhiêu thành tựu, có bao nhiêu không thành tựu? Cho đến nếu tâm vô học không thành tựu, như vậy mười hai tâm có bao nhiêu thành tựu, có bao nhiêu không thành tựu?

Nếu tâm thiện thuộc cõi Dục không thành tựu thì chỉ một tâm này chắc chắn không thành tựu, còn những tâm khác thì hoặc thành tựu hoặc không thành tựu.

Nếu tâm bất thiện không thành tựu thì có hai tâm chắc chắn không thành tựu, còn những tâm khác thì hoặc thành tựu hoặc không thành tựu.

Nếu tâm hữu phú vô ký thuộc cõi Dục không thành tựu thì một

tâm này chắc chắn không thành tựu, còn lại thì hoặc thành tựu hoặc không thành tựu.

Nếu tâm vô phú vô ký thuộc cõi Dục không thành tựu thì bảy tâm chắc chắn không thành tựu, một tâm chắc chắn thành tựu, còn lại thì hoặc thành tựu hay không thành tựu.

Nếu tâm thiện thuộc cõi Sắc không thành tựu thì hai tâm chắc chắn không thành tựu, còn lại thì hoặc thành tựu hay không thành tựu.

Nếu tâm hữu phú vô ký thuộc cõi Sắc không thành tựu thì ba tâm chắc chắn không thành tựu, một tâm chắc chắn thành tựu, còn lại thì hoặc thành tựu hoặc không thành tựu.

Nếu tâm vô phú vô ký thuộc cõi Sắc không thành tựu thì một tâm này chắc chắn không thành tựu, còn lại thì hoặc thành tựu hoặc không thành tựu.

Nếu tâm thiện thuộc cõi Vô sắc không thành tựu thì ba tâm chắc chắn không thành tựu, ba tâm chắc chắn thành tựu, còn lại thì hoặc thành tựu hoặc không thành tựu.

Nếu tâm hữu phú vô ký thuộc cõi Vô sắc không thành tựu thì năm tâm chắc chắn không thành tựu, hai tâm chắc chắn thành tựu, còn lại thì hoặc thành tựu hoặc không thành tựu.

Nếu tâm vô phú vô ký thuộc cõi Vô sắc không thành tựu thì một tâm này chắc chắn không thành tựu, còn lại thì hoặc thành tựu hoặc không thành tựu.

Nếu tâm học không thành tựu thì một tâm này chắc chắn không thành tựu, còn lại thì hoặc thành tựu hoặc không thành tựu.

Nếu tâm vô học không thành tựu thì một tâm này chắc chắn không thành tựu, một tâm chắc chắn thành tựu, còn lại thì hoặc thành tựu hoặc không thành tựu.

Có mười hai tâm:

- Thuộc cõi Dục có:

Tâm thiện

Tâm bất thiện.

Tâm hữu phú vô ký.

Tâm vô phú vô ký.

- Thuộc cõi Sắc có:

Tâm thiện

Tâm hữu phú vô ký.

Tâm vô phú vô ký.

- Thuộc cõi Vô sắc có:

Tâm thiện
 Tâm hữu phú vô ký.
 Tâm vô phú vô ký.
 Tâm học.
 Tâm vô học.

Lại có ba thứ Bồ-đặc-già-la:

1. Bồ-đặc-già-la chưa lìa tham cõi Dục.
2. Bồ-đặc-già-la chưa lìa tham cõi Sắc.
3. Bồ-đặc-già-la chưa lìa tham cõi Vô sắc.

Bồ-đặc-già-la chưa lìa tham cõi Dục, mười hai tâm như thế, có bao nhiêu thành tựu, bao nhiêu không thành tựu?

Bồ-đặc-già-la chưa lìa tham cõi Sắc, mười hai tâm như thế, có bao nhiêu thành tựu, bao nhiêu không thành tựu?

Bồ-đặc-già-la chưa lìa tham cõi Vô sắc, mười hai tâm như thế, có bao nhiêu thành tựu bao nhiêu không thành tựu?

Bồ-đặc-già-la chưa lìa tham cõi Dục có bốn tâm chắc chắn thành tựu, bốn tâm chắc chắn không thành tựu, còn lại thì hoặc thành tựu, hoặc không thành tựu.

Bồ-đặc-già-la chưa lìa tham cõi Sắc thì có ba tâm chắc chắn thành tựu, hai tâm chắc chắn không thành tựu, còn lại thì hoặc thành tựu, hoặc không thành tựu.

Bồ-đặc-già-la chưa lìa tham cõi Vô sắc thì một tâm chắc chắn thành tựu, một tâm chắc chắn không thành tựu, còn lại thì hoặc thành tựu, hoặc không thành tựu.

Có mười hai tâm:

- Thuộc cõi Dục có:

Tâm thiện
 Tâm bất thiện.
 Tâm hữu phú vô ký.
 Tâm vô phú vô ký.

- Thuộc cõi Sắc có:

Tâm thiện
 Tâm hữu phú vô ký.
 Tâm vô phú vô ký.

- Thuộc cõi Vô sắc có:

Tâm thiện
 Tâm hữu phú vô ký.
 Tâm vô phú vô ký.

Tâm học.

Tâm vô học.

Lại có ba thứ Bồ-đặc-già-la:

1. Bồ-đặc-già-la đã lìa tham cõi Dục.
2. Bồ-đặc-già-la đã lìa tham cõi Sắc.
3. Bồ-đặc-già-la đã lìa tham cõi Vô sắc.

Bồ-đặc-già-la đã lìa tham cõi Dục, mười hai tâm như vậy, có bao nhiêu thành tựu, bao nhiêu không thành tựu?

Bồ-đặc-già-la đã lìa tham cõi Sắc, mười hai tâm như vậy, có bao nhiêu thành tựu bao nhiêu không thành tựu?

Bồ-đặc-già-la đã lìa tham cõi Vô sắc, mười hai tâm như thế, có bao nhiêu thành tựu, bao nhiêu không thành tựu?

Bồ-đặc-già-la đã lìa tham cõi Dục, hai tâm chắc chắn không thành tựu, còn lại thì hoặc thành tựu, hoặc không thành tựu.

Bồ-đặc-già-la đã lìa tham cõi Sắc, ba tâm chắc chắn không thành tựu, một tâm chắc chắn thành tựu, còn lại thì hoặc thành tựu, hoặc không thành tựu.

Bồ-đặc-già-la đã lìa tham cõi Vô sắc, năm tâm chắc chắn không thành tựu, hai tâm chắc chắn thành tựu, còn lại thì hoặc thành tựu, hoặc không thành tựu.

Nếu tâm thiện đầu tiên nơi cõi Phạm thế hiện ra trước mặt, thì hết thấy tâm thiện thuộc cõi Dục đều không gián đoạn chăng?

Nếu tâm thiện thuộc cõi Phạm thế đầu tiên tu gia hạnh, hiện ra trước mặt thì hết thấy tâm thiện thuộc cõi Dục đều không gián đoạn.

Hoặc tâm thiện đầu tiên nơi cõi Phạm thế hiện ra trước mặt, thì không phải tâm thiện thuộc cõi Dục đều, không gián đoạn, nghĩa là từ trên cõi Phạm thế mất thì sinh trong cõi Phạm thế. Tâm thiện đầu tiên nơi cõi Phạm thế ấy hiện ra trước mặt, cho đến nếu tâm thiện đầu tiên thuộc Vô sở hữu xứ hiện ra trước mặt, thì hết thấy tâm thiện thuộc thức vô biên xứ đều, không gián đoạn chăng?

Nếu tâm thiện thuộc Vô sở hữu xứ, đầu tiên tu gia hạnh, hiện ra trước mặt thì hết thấy tâm thiện thuộc Thức vô biên xứ đều không gián đoạn.

Hoặc tâm thiện thuộc Vô sở hữu xứ đầu tiên hiện ra trước mặt, thì không phải tâm thiện thuộc Thức vô biên xứ đều không gián đoạn, nghĩa là từ Phi tướng phi phi tướng xứ mất, sinh vào Vô sở hữu xứ, thì tâm thiện thuộc Vô sở hữu xứ đầu tiên kia hiện ra trước mặt.

Có mười hai tâm:

- Thuộc cõi Dục có:
  - Tâm thiện
  - Tâm bất thiện.
  - Tâm hữu phú vô ký.
  - Tâm vô phú vô ký.
- Thuộc cõi Sắc có:
  - Tâm thiện
  - Tâm hữu phú vô ký.
  - Tâm vô phú vô ký.
- Thuộc cõi Vô sắc có:
  - Tâm thiện
  - Tâm hữu phú vô ký.
  - Tâm vô phú vô ký.
  - Tâm học.
  - Tâm vô học.

Nếu tâm học, xả thành tựu được bất thành tựu, mười hai tâm như vậy, có bao nhiêu xả thành tựu được bất thành tựu có bao nhiêu xả bất thành tựu được thành tựu,?

Nếu tâm vô học, xả thành tựu được bất thành tựu, thì mười hai tâm như vậy, có bao nhiêu xả thành tựu được bất thành tựu bao nhiêu xả bất thành tựu được thành tựu,?

Nếu tâm học, xả thành tựu được bất thành tựu, thì hai tâm chắc chắn xả thành tựu được bất thành tựu, một tâm chắc chắn xả bất thành tựu được thành tựu, còn lại thì không phải xả thành tựu được bất thành tựu cũng không phải xả bất thành tựu được thành tựu,.

Nếu tâm vô học, xả thành tựu được bất thành tựu, thì một tâm chắc chắn xả thành tựu được bất thành tựu hai tâm chắc chắn xả bất thành tựu được thành tựu, hai tâm hoặc xả thành tựu được bất thành tựu hai tâm hoặc xả bất thành tựu được thành tựu, năm tâm không phải xả thành tựu được bất thành tựu cũng không phải xả bất thành tựu được thành tựu,

- Có mười hai tâm
- Thuộc cõi Dục có:
    - Tâm thiện
    - Tâm bất thiện.
    - Tâm hữu phú vô ký.
    - Tâm vô phú vô ký.
  - Thuộc cõi Sắc có:

Tâm thiện

Tâm hữu phú vô ký. Tâm vô phú vô ký.

- Thuộc cõi Vô sắc có: Tâm thiện

Tâm hữu phú vô ký. Tâm vô phú vô ký. Tâm học.

Tâm vô học.

Nếu tâm học xả bất thành tựu được thành tựu, mười hai tâm như vậy, có bao nhiêu xả bất thành tựu được thành tựu,? Có bao nhiêu xả thành tựu được bất thành tựu?

Nếu tâm vô học, xả bất thành tựu được thành tựu, mười hai tâm như vậy, có bao nhiêu xả bất thành tựu được thành tựu,? Có bao nhiêu xả thành tựu được bất thành tựu?

Nếu tâm học xả bất thành tựu được thành tựu, thì hoặc có hai tâm chắc chắn xả bất thành tựu được thành tựu, có một tâm chắc chắn xả thành tựu được bất thành tựu, hai tâm hoặc xả bất thành tựu được thành tựu, hai tâm hoặc xả thành tựu được bất thành tựu hoặc có được một, đều không có xả gì hết.

Năm tâm không phải xả bất thành tựu được thành tựu,, cũng không phải xả thành tựu được bất thành tựu.

Nếu tâm vô học, xả bất thành tựu được thành tựu, thì một tâm chắc chắn xả bất thành tựu được thành tựu, hai tâm chắc chắn xả thành tựu được bất thành tựu.

